

Συμβούλιο της Επικρατείας: 116/1982 (Τμ. Α')

Πηγή: ΕΔΚΑ ΚΔ' 1982, σελ.399

Περίληψη: Αρμοδιότητες των υγειονομικών επιτροπών και των ασφαλιστικών οργάνων επί αιτήσεως παροχών λόγω αναπηρίας και σειρά εργασιών αυτών. Δεσμευτική η κρίσις των υγειονομικών επιτροπών μόνον ως προς την φύσιν, τα αίτια, την έκτασιν και την διάρκεια της παθήσεως, ή βλάβης. Οσάκις ησφαλισμένος υποστάς ατύχημα, κατέστη βραδύτερον ανίκανος προς εργασίαν εξ άλλης αιτίας, δικαιούται ούτος παροχών αναλογως της προεχούσης αιτίας της αναπηρίας. Ο ασφαλ. οργανισμός οφείλει να εκφέρη επί του θέματος τούτου ειδικώς ητιολογημένην κρίσιν. Ανέλεγκτος η κρίσις περι της προεχούσης αιτίας κατ' αναίρεσιν.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΑΘΩΣ ΤΣΟΥΤΣΟΣ

Εισηγητής: κ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Δικηγόροι: κ.κ. Δ. Νεστορίδης, Γ. Καραγιαννάκης

Επειδή, κατά τας διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 2 του α.ν. 1846/1951, ως συνεπληρώθησαν δια του άρθρου 6 παρ.1 του ν. 4476/1965, εν συνδυασμώ προς τας διατάξεις των άρθρων 6 παρ.1, 28 και 29 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος του ΙΚΑ (ΑΥΕ 57440/1938, ΦΕΚ 33 τ. Β'), προς διαπίστωσιν της συνδρομής των όρων και προϋποθέσεων δια την απονομήν συντάξεως ολικής ή μερικής αναπηρίας ή την χορήγησιν επιδόματος αναπροσαρμογής, δέον όπως αποφαινώνται κατά πρώτον λόγον αι αρμόδιαι υγειονομικαί επιτροπαί και εν συνεχεία τα κατά νόμον αρμόδια ασφαλιστικά όργανα. Η κρίσις των υγειονομικών οργάνων δέον να ανάγεται εις την φύσιν, τα αίτια, την έκτασιν και την διάρκεια της σωματικής ή πνευματικής παθήσεως ή βλάβης, εφ' όσον δεν αιτιολογείται προσηκόντως είναι κατά τούτο δεσμευτική δια τα ασφαλιστικά όργανα, τα οποία, εάν αι υγειονομικαί επιτροπαί διαπιστώσουν πάθησιν ή βλάβη, αποφαινόνται ητιολογημένως περί της από ασφαλιστικής απόψεως συνδρομής των προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως του ησφαλισμένου, εν όψει του ασκουμένου παρ' αυτού επαγγέλματος, της ηλικίας και της μορφώσεως

αυτού της εξ υποκειμένου δυνατότητας αυτού όπως προσαρμοσθή εις το πρότερον επάγγελμα αυτού ή εις έτερον ανταποκρινόμενον εις τας δυνάμεις του και των εν τη αγορά εργασίας εις συγκεκριμένον τόπον και χρόνον κρατουσών συνθηκών απασχολήσεως (ΣΤΕ 3522/78 κ.α.). Εξ'άλλου, κατά την έννοιαν των διατάξεων των άρθρων 8 παρ.4, 28 παρ.2 και 34 παρ. 1 του αυτού α.ν. 1846/1951, οσάκις ο ησφαλισμένος, υποστάς ατύχημα, κατέστη μεν εκ τούτου ανάπηρος, βραδύτερον δε εξ άλλης αιτίας οφειλομένης εις νοσηράν κατάστασιν του οργανισμού του, μη δυναμένης να χαρακτηρισθή ως αποτόκου του ατυχήματος ή γενικώτερον μη δυναμένης να συσχετισθή προς τούτο, κατέστη ανίκανος προς εργασίαν εις βαθμόν δικαιολογούντα την απονομήν συντάξεως, δικαιούται ούτος συντάξεως αναπηρίας εξ εργατικού ατυχήματος ή κοινής νόσου αναλόγως του εάν η ανικανότης προς εργασίαν προεκλήθη προεχόντως εκ του πρώτου ή του δευτέρου των αιτίων τούτων. Ούτως, εις την περίπτωσιν συνδρομής πλειόνων αιτίων της αναπηρίας, αυτή είναι χαρακτηριστέα ως οφειλόμενη εν συνόλω εις το ατύχημα ή την κοινήν νόσον, αναλόγως της προεχούσης αιτίας, του ασφαλιστικού οργανισμού, οφείλοντος να εκφέρη επί του θέματος τούτου ειδικώς ητιολογημένην κρίσιν (ΣΤΕ 1620/1978 κ.α.)

Επειδή, εν προκειμένω, δια της προσβαλλομένης αποφάσεως εγένετο δεκτόν ότι η αναιρεσίβλητος εργάτρια, υποστάσα εργατικόν ατύχημα την 6.2.1971 (θλαστικόν τραύμα δεξιάς βρεγματικής χείρας, ζάλην, κεφαλαλγίαν κλπ), έτυχεν εκ της αιτίας ταύτης συντάξεως από 6.2.1971 έως 21.10.1971, επιδόματος αναπροσαρμογής από 1.11.1971 έως 31.10.1973 και συντάξεως μερικής αναπηρίας από 17.12.1974 έως 31.12.1976. Μετά ταύτα αύτη, παραπεμφθείσα εις την υγειονομικήν επιτροπήν ευρέθη παρουσιάζουσα χρονίαν ασθματικήν βρογχίτιδα μετά πνευμονικού εμφυσήματος, εκφυλιστικήν σπονδυλοπάθειαν, ολίσθησιν 04-05 και υποκειμενικά ενοχλήματα από κεφαλής κατόπιν παλαιάς κακώσεως αυτής, ήτοι ευρέθη ανάπηρος εις ποσοστόν 67% από 17.12.1976 και εφ' όρου ζωής, από το οποίον 10% οφείλεται εις το ατύχημα της 6.2.1971 (υπ' αριθμ. 2767/1977 γνωμ. ΒΥΕ). Κατόπιν αυτού η αναιρεσίβλητος δεν εδικαιώθη συντάξεως λόγω αναπηρίας εκ κοινής νόσου ελλείψει των χρονικών προϋποθέσεων, ήτοι 1500 ημερών εργασίας εν τη ασφαλίσει έναντι 1321 ημερομισθίων άτινα είχε πραγματοποιήσει εν ασφαλίσει. Εν όψει των ανωτέρω η προσβαλλομένη

απόφασις, λαβούσα υπ' όψιν και ότι αι εκ του ατυχήματος της 6.2.1971 προκληθείσα νοσηραί συνέπειαι επιδρούν αρνητικώς εις σημαντικόν βαθμόν, συνδυαζόμεναι με την ηλικίαν της (67 ετών) και την φύσιν της εργασίας της (εργάτρια), εις την άσκησιν του επαγγέλματός της, απαιτούντος απολύτως υγιά κατάστασιν του εγκεφάλου του εργαζομένου, ενώ αι εκ των λοιπών παθήσεών της επιπτώσεις, ανεξαρτήτως του ότι δημιουργούν μείζονα ανατομοφυσιολογικήν βλάβην, ασκούν μικροτέραν αρνητικήν επίδρασιν ή αι εκ του ατυχήματος παθήσεις, έκρινεν, συνεκτιμήσασα και τας συνθήκας εργασίας εις την περιοχήν της Πρωτευούσης, ότι η αναιρεσίβλητος είναι ανάπηρος λόγω εργατικού ατυχήματος, δικαιουμένη συντάξεως από 17.12.1976 και δι' αόριστον χρονικόν διάστημα. Ούτως αποφανθείσα η προσβαλλομένη ορθώς ηρμήνευσε, κατά τα προεκτεθέντα και εφήρμοσε εν προκειμένω τας προμνησθείσας διατάξεις του α.ν. 1846/1951, εφ' όσον ητιολογημένως και κατ' ουσιαστικήν κρίσιν πραγμάτων, ανέλεγκτον κατά την αναιρετικήν διαδικασίαν, εδέχθη ως προέχουσαν αιτίαν το εργατικόν ατύχημα, το οποίον υπέστη η αναιρεσίβλητος. Κατ' ακολουθίαν τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα δια της υπό κρίσιν αιτήσεως είναι αβάσιμα. Ειδικώτερον, ο ισχυρισμός του αναιρεσειόντος Ιδρύματος, καθ' ον παρά το νόμον το δικαστήριον της ουσίας δεν έλαβεν υπ' όψιν τας δεσμευτικάς δι' αυτό γνωμοδοτήσεις των υγειονομικών επιτροπών είναι αβάσιμος, διότι η προσβαλλομένη απόφασις εβάσισε την κρίσιν της, κατά τα προεκτεθέντα, και επί της γνωματεύσεως της αρμοδίας υγειονομικής επιτροπής. Αν και κατά τη γνώμην ενός εκ των μελών του δικαστηρίου, η προσβαλλομένη απόφασις δεν είναι νομίμως ητιολογημένη, διότι προέβη εις κρίσιν περί των επιπτώσεων του ποσοστού της αναπηρίας της αναιρεσειούσης εκ του ατυχήματος (10%) επί της ικανότητός της προς εργασίαν χωρίς να προηγηθή τοιαύτη κρίσις του υγειονομικού οργάνου.